

Panium - Tawa Yupa Chuskuyniyuq

Huk Kawsayniyuq Tantanakuy

Jeff Pippenger

2025-03-04

Paniumpa willakuy pacha ukhupi, Antiochus Magnuswan Macedoniamanta Philipowan huk llank'anakuy tinkuchisqa karqa. Chay maqanakuyqa sut'ita Antiochuspa ruwasqan karqa wawapuni Ptolemy Vpa contranpi; Philipotataq yanapasqa, kay hinata: suyuq wakin cheqenkunapi paypa maqanakusqanrayku, huk soldado ayllukunata mana saqerqachu Egiptomanta wawa reyta yanapanankupaq hamunankuta. Kayqa ninmi Putin, uray llaqtapa qhipa rey—Egiptomanta wawa reypi rikuchisqa (wawa nisqaqa proféticamente qhipa mirayta niyta munan)—Trump rayku atipachisqa kasqanta; Trumpqa Antiochus Magnos hina rikuchisqa, paymi Paniumpi Ptolemy Vta atipaykurqa, hinallataq Reagan 1989 watapi URSSa atipaykusqan hina.

Felipe sutiyaqa nin “caballokunata munak” niyta, chaymanta “caballokuna”qa guerrapi hinallataq qullqi-kawsay atiyntapas unanchaqmi. Caballokunaqa carretakunata aysanku hinaspa soldadokunapas paykunapi sillakuspa purinku, hinaspallataq caballokunaqa qhatuman apasqa imakunatapas kuyuchinku. “Caballokuna”qa “carretakuna, buquekuna hinaspa caballopis sillakusqa runakuna” nisqakunaq unanchaqninmi, chaymi Hukllachasqa Amirika Suyukunapa aswan hatun unanchaqnin kasqa, chay norte llaqtapa reyninwan proxy nisqa ruwanakuy-pi kasqanman hina, imaynachus chayta tawa chunka versículopi qhawachin.

Trump-pa yanapaqninqa iskay rikch'ayninmi kachkan Philip of Macedon-pi hinallataq Herod Philip the Tetrarch-pi. Herod Philip kaptinpas icha Philip of Macedon kaptinpas, unanchasqaqqa reqsichinmi hukta, payman Caesar utaq Antiochus, sapaqninmanta, qusqan atiyta munakusqanta. Philipqa kawallukunata munakun, hinaspapas huk Philipqa Macedonmantan karqa, chaymi Alexander the Great-pa qhapaq suyuyninpi chawpi hina, sayasqa hinallataq tiyanapakuy ruleta hap'irgan.

Chayqa karqan paypa llaqtanmi, taitan Philip II-manta chaskisqan qhapaq suyunmi, hinallataq hatun imperionman yaykunanpaq kallpachaq t'inkunmi. Grecia suyuq ch'inchaynin kaqpi churakusqa, Macedonqa sapanmi karqan política nisqapipas soldado kaypiwanpis chawpi sonqon hina; chaypi Alexander paqarirgan (Pella llaqtapi, 356 BC) wiñachisqapas karqan, hinallataq chaymi qosqan ñawpaq kaq yanapakuykunata, runa kallpata, kamachiyta wakichiyta ima, chaykunawanmi atipayninkuna kallpachasqa karqan. Chayrayku, chiqaptaqa, Macedonqa Alexanderpa qhapaq suyunpa ñuñunmi karqan—qallariynin, soldado kallpanpa motor nin, hinallataq Macedonmanta qhapaq kamachiq kasqanpa sut'inchayninta takyaykacha suyunmi, imperionninpa muyuriyninkuna chaypa linderonkunamanta aswan karuman wiñariptinpas.

Macedoniaqa rikuchin Alejandroq tawa rakisqa qhapaq suyumpa hanaq ladu kaq cheqanta. Chayrayku, huk Felipeqa Tetrarca nisqa kachkan, chayqa “tawa rakimanta huknin” niyta munan; huk Felipe taq “hunk'uyoq tawan wayrakunamanta huknin” Alejandroq ñawpaq qhapaq

suyunmanta.

Herodesqa rikuchin pactota qhispichiqta mana chaskiq runata. Esaú, Herodesman chayachiq yawar mirayninqa, paqarisqa herenciaanta mana chaskirqan. Akllasqa pacto llaqtapa qallariyninpi, Esaú tukupun Christo wañusqanwan takyachisqa pactota mana chaskiqkunapa unanchaqninman. Diospa akllasqan pacto llaqtanta chunka iskayniyuq ayllukunaman mast'arichiyta munasqan cheqapi, Esaú hatarirqan. Ñawpa Israelpa tukukuyninpi, cruzpi judíokuna “manam huk reyniyku kanchu Césarllam” nispa rimarisqankupi, judío naciónqa tukukuypi tukupurqan qallariypi Esaúwan ñawpaqchasqa unanchaqa hina. Herodespa ayllu sach'inqa Esaúpa yawar mirayninmanta judíokunapa yawar mirayninmantawan rurasqa kashan, chay yawar mirayqa qallariypi huk hatariq pacto p'akichiqwan unanchasqa, tukukuypitaq huk hatariq pacto llaqtawan.

Hatun Herodesqa churarqan impuestokunata, chaymi Joséwan Mariata Belénman apamurqan; hinaspa kimsa churinkunamanta huknin, Herodes Antipas, Hatun Herodespa churin, cruzpa pacha kaptin kamachirqan. Cristopa kawsayninpa tiempo, paqarisqanmantapacha wañusqan kama, Herodespa ayllunkuwanmi simbólicamente rikuchisqa kachkan; chayhinataq kay historiata reqsispa sut'ichin akllasqa llaqtapa watukusqan pacha kasqanta, chay watukuytaqa judíokuna, llapanpi nisqa hina, mana rikurqankuchu.

Hatun Herodesmi, Jesús paqarisqanrayku wawakunata wañuchirqan; chayhinataq kutichirqan Moisés paqarisqan pacha ruwasqa willakuyta, Egipto llaqtapi wawakunata wañuchishaqtin. Ñawpaq wawa wañuchiyqa suyasqa akllasqa runata wañuchinapaq yuyaychasqa ruwasqami karqan, qhipa wawa wañuchiytaq yapamanta suyasqa akllasqa runata wañuchinapaq yuyaychasqa ruwasqami karqan. Pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaqa Moisésqa hinallataq Corderop takiyninta takinku, profecía nisqapiqa “taki” nisqaqa huk kawsayta rikuchin. Pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaqa chay hina tupaq kawsaykunayuq pacha ukhupi kawsanku. Chay tupaqkuna hukninqa chayamurqan 1973 watapi enero killapa 22 p'unchawninpi, Hatun Taripay Kamachiqa huk kamachisqanwan, Estados Unidos de América llaqtapi abortokunata saqerqan. Chay qhepa tawa chunka isqun watakunapiqa, chiqaqtaqa soqta chunka soqta waranqa waranqa pachak waranqa waranqa runakuna, pachak tawa chunka tawa waranqaman yaykunampaq atisqakuna hina, suyupi kamachisqa abortowan wañuchisqa karqanku.

Atiyqa kayqa soldadokuna kallpanta rikuchin.

Chay uywaña millay bestia rikusqayqa huk leoparoman rikch'akusqa karqan, chakinkunataq huk osopa chakinkunaman hina karqan, simintaq huk leonpa siminman hina; dragónmi payman qon kamachiyninta, tiyananta, hinaspa hatun atiyta. Apocalipsis 13:2.

Dragón nisqa, paymi Roma pagana karqan, papadoman qusqan kinsa imakuna, chayqa: “atiyninta, tiyananta, hinaspa hatun kamachikuyninta.” Chunka iskayniyuq versículopi Estados Unidos, allpa animal nisqa, ñawpaqninpi kaq animalpa llapa “atiyninta” rurashaq hina rikuchisqa kachkan. Ichaqa “atiy” simi chunka iskayniyuq versículopiqa, iskayniyuq versículopi “atiy” nisqaman tikrasqa griego simimanta hukniraqmi. Iskayniyuq versículopi “atiy” nisqaqa G1722: ninmi, uya qayllapi kasqanta (cheqaqta utaq sut'ipta rikuchispa): ñawpaqpi kaq, rikuypi kaq.

Chunka iskay chunka hukniyuqpi “atiy” nisqa simiqa huk griego simim.

Paymi ñawpaq kaq animalpa llaqa atiniyninta ñawpaqninpi ruramun, hinaspa kay pachatawan chaypi tiyaqkunatapas ñawpaq kaq animalta yupaychanankupaq kamachin, wañuchikuq chukriynin hampisqa kaqta. Apocalipsis 13:12.

Kaypi “atiy” G1832 sutichasqaqa nin, (atiyniyuq kaypa yuyayninpi); saqinakuy, chayqa kachamusqa kallpachaymi: kamachiy, suyunchakuy atiy, qispikay, atiy, derecho, kallpa. Chunka iskayniyuq versículopi “atiy” nisqaqa reqsichin kay allpa uywaqa lamar qochamanta uywapa kachamusqa kamachiynin kasqanta—Estados Unidosqa lamar qochamanta uywapa rantinpi sayaq reqsichiqmi. Estados Unidosqa ñawpaq kaq uywapa llaqa kachamusqa kamachiyninta rurachkan. Iskay versículopi pagano Romaqa kimsa imakunatan papadoman qorqan. Clovisqa 496 watapi, Tolbiac maqanakuy, soldadokuna kallpanta hinallataq qullqi kallpanta papadoman qorqan. Constantinoqa 330 watapi imperiopa “tiyananta” saqirqa, hinaspa Justinianoqa 533 watapi huk kamachiywan papata herético runakunapa allichanin kasqanta hinallataq iglesiakunapa uman kasqanta sut’icharqa. Clovisqa 496 watapi Reaganman 1989 watapi rikch’akun. Reaganqa Trumpman rikch’akun.

Gregorio de Tours nisqanman hina (qhipaman casi huk pachak wata qillqashaqtin), Clovisqa maqanakuyta chinkachkarqa, hinaspa mana ima ruway atisqanpi, yanapayta mañakuspa católico Diosman qayakurqa. Warmin Clotildeqa católica burgundia princesa karqa, paymi pagano kaymanta tikrakupin catolicismoman yaykunapaq sapa kuti kallpachkarqa. Clovisqa nispa jurarqa: atipaqtinqa, catolicismota chaskisqanta. Chaymanta pacha maqanakuyqa tikrarqa—Diospa haywarisqanwan icha soldadokuna yuyaychasqa llank’asqanwan—hinaspa Clovisqa Alemannikunata atiparqa, reynintapas wañuchispa, kallpankunatapas ch’iqichispa. Juramentonman hina chiqap kaspas, catolicismoman tikrakurqa hinaspa bautizasqa karqa; yachaqa costumbre hina navidad p’unchay 496 watapi Reims llaqtapi Obispo Remigiuspa (San Remi) makinwan.

Paypa tikrasqanmi huk muyuyninpaq, chaywanmi Clovisqa ñawpaq Católico rey karqa germánico kamachiqkunamanta (mana hina Arian cristiano Visigodokuna otaq Ostrogodokuna hinachu). Kaymi francokunata Romapa Iglesiaswan tupachirqa, chaywanmi Galo-Romano llaqtamanta runakunapa chaynataq papadomantapas yanapayninta atirqa. Clovispa bautizakusqanqa achka kuti qhawasqa kachkan “Franciapa paqarisqa” nisqa hina, Católico nación hina, wakin bárbaro reynoskunamanta sapanchasqa, chaykunaqa Arianismoman utaq paganisman qatisqankurayku. Chayraykun Catholicismuqa Franciata sutichan “Iglesia Católica-pa qhapaq churin” nispa, hinallataq “Iglesia Católica-pa kurak kaq ususi” nispa.

Clovis 496 watapi papap simin mandatun atiy ñawpaq kallpankuna rikurirqa, chay hinallataq Reaganpas 1989 watapi chay mandatun kallpaman tikrarqa. Reaganwan papa Juan Pablo II-pa historiankupi, huk pakasqa alliankata ruwakurqa uray llaqtapa reyninta urmachinankupaq. 1798 watamanta Domingo kamachikuykama, Tiro llaqtapa qharimanta warmi pakasqam kashan, payqa Macedonia sutiyuq, aswan hanaq chiri suyu reynomanta saphiyniyuq chay kikin qharimanta warmim. Payqa hanaq llaqtapa reyninmi, profeciapi pakasqa, ichaqa mana pantayniyuq kasqantaqa

sutinchaspalla kashan.

Papaqa hinallataqmi rikuchin “pactota saqeekunata”, paykunaqa, profetap siminkunapi pakasqa kashaspapas, kimsa proxy guerranintinpi tukuy; qhepanmanmi rikurimunqaku Panium Maqanakuyapa historiankupi. Roma Imperiomtam papal Romaman tikrakuypi, Danielmi reqsichin hayk’aqta pagan Romaqa puchukayninman chayaykasharqa Bibliapi profeciapa tawaq reino hina.

Chitim llaqtakunamanta hatun barcokuna paypa contra hamunqaku; chayraykun llakisqa kanqa, kutimunqaña, hinaspataq ch’uya pactopa contra phiñakusqa kanqa: chaynata ruwanqa; yapamanta kutimuspataq, ch’uya pactota saqeekunawan yuyaymanta rimarinqa. Daniel 11:30.

“santo pactota saqikuna” nisqa versiculopiqa Iglesia Católica-m. Santo pactota saqikunaqa Juan Reveladorpa allinman churanakuq iglesia Pergamom, mayqinchus Pabloq nisqanman hina huchayoq runa rikuchisqa kananpaq manaraq, urmayman richkanman karqa. Catolicismonqa pactota saqisqakuna kanku, Diospa Siminman apamusiq maqanakuywan rikuchisqa hina, hinallataq qanchis p’unchawniyuq samana p’unchawpas, iskayninkutaq Constantinoq pacha qhepaman ñawpaqman puriq maqanakuykuna ukhupi churakusqa karqan. Ñawpaqta chunka hukniyuq capitulopiqa “pacto” nisqapas kutin willakusqa kachkan.

Kay iskaynin reykunapa sunqunkunaqa mana allinta ruranankupaqmi kanqa, hinaspa huk mesa patapi llullakuykunata rimarinqaku; ichaqa chayqa manam allinman chayanqachu, imaraykuchus tukuyninga churasqa p’unchawllapaqraqmi kanqa. Chaymantataqmi payqa achka qhapaq kaywan llaqtanman kutinqa; sonqonqa qullqasqa k’uychiwan rimasqa santa pactopa contranpim kanqa; hinaspa hatun ruwaykunata ruwaspa, kikinpa llaqtanman kutinqa. Churasqa p’unchawpiqa yapamanta kutimunqa, hinaspa urayman hamunqa; ichaqa manam ñawpaq hinañachu, nitaq qhipa hinañachu. Daniel 11:27–29.

Kay versículokunapiqa “pay” kutimun kikinpa llaqtanman, hinaspataq qhepamanta huk kutitaqmi kutimun kikinpa llaqtanman. Iskay kutimuykunaqa iskay atipaykunata sut’inchanku, chaykunataq qhepanta qhatiqkuna karqan Roma llaqtaman hatun atipayninwan “kutimuy”. Ñawpaq kaqmi karqan Actium maqanakuy wata 31 BCpi, Antonywan Cleopatrawan maqanakuspa; iskay kaqtaqmi karqan Jerusalén llaqtata thuñichisqankumanta qhepaman, wata 70 ADpi. Versículokunapi nisqa “chasqa pacha”qa wata 330mi, chaymi reqsichin versículo iskay chunka tawayuqpi nisqa profétic “pacha”pa tukukuyninta, mayqinchus kimsa pachak suqta chunka wataman kikinchasqa kashan.

Iskay qhapaqkuna huk mesapi llullakuyta rimanku “churasqa pachakuna” manaraq chayamuchkaptin, “imaraykuchus tukukuyninqa churasqa pachapi kanqa” nisqaman hina. Huk tapuy, allinta yuyayman churana, kay versículopi “chaymantataq hatun qhapaq kaykunawan llaqtanman kutimunqa” nispa imatataq niwanchik. ¿“Churasqa pachapiña, chaymantataq kutimunqa” nisqachu? ¿Ichataq “iskayninku mesapi llullakuyta rimaruspan, chaymantataq kutimunqa” nisqachu, chayrayku kutimuyninqa churasqa pachaqa manaraq chayamuchkaptinraq kasqanta?

Uriah Smithqa iskay kutimuykunata riqsichin 31 a.C. chaymanta 70 d.C. nisqakunatahina, chaymi watakuna 330 ñawpaq historiata rikuchin, chayqa ñisqa pacha señalasqa kasqanmi. Smithqa

hinallataq sut'ichan versículo iskay chunka isqonniyuqpi “kutimuy” nisqaqa 330 qhipaman kasqanta, hinaspa mana allinta llusqisqa kasqanta, Actium hinaspa Jerusalén maqanakuykunamanta qatiq kutimuykunahina mana kasqanta. Kayqa ninmi señalasqa pachaqa manaraq chayamuchkaptin huk tinkuy kanan, maypichus llullakuykuna nisqakunku; chaymanta qatiqtaq iskay reynikuna llullakuyta nisqankumanta huknin hatun qhapaq kaywan kutimun, chaymantaq santo pactota contranpi sayarin, hatun ruwaykunata ruwan, hinaspa wata 330pi kutimun, chaymi señalasqa pacha.

Chaymantataq uray suyuta atacan, ichaqa mana Actiumpi Maqanakuy hinachu, nitaq Jerusalén llaqtapa thuñichisqa hinachu kanqa. Versokunapi 70 d.C. watapa historianninqa Diospa akllasqa pacton runakunapa tukukuyninta rikuchin, chay pasajepi “santo pacto” nisqawan sut'ichasqa. Verso kimsachunkaqqi pagano Romaqa yachaywillayniyoqmi kachkan chay santo pactota saqeekunawan. 70 d.C. wataqa ñawpaq literal Israelpa tukukuyninmi karqa Diospa pacton runakuna hina, hinaspa verso kimsachunkaqa 70 d.C. qhipa tawa pachak watakuna qhipaman historiata reqsichin. Chay verso kimsachunkaqqi rikuchisqa historiapi pactota saqeekunaqa, Dioswan paypa cristiano runankunawan ruwaqkuna pactota saqeekunam. Papa Romaqa iglesiam, verso kimsachunkaqqi chay santo pactota saqeekuna hina rikuchisqa.

Chitim llaqtakunamanta hatun barcos paypa contra hamunqaku; chayrayku llaqisqa kanqa, kutimunqaña, hinaspa piñakusqa kayniyoq kanqa santo pacto contra; chaynata ruwanqa; yapamanta kutimunqaña, hinaspa yachayniyoq tinkuyta ruwanqa santo pactota saqeekunakunawan. Daniel 11:30.

Iscay chunka isqonnin versículopi apamuwan wata 330-man, chaymi karqa tiempo señalasqa, Constantine llaqtapa hatun capitalninta Constantinopla-man astachisqaqanwan hunt'asqa. Chay waymarkpi pagano Roma uray suyu guerraman pusasqa kanqa, ichaqa manam allin ruwasqachu kanqa, hina Actiumpi Jerusalénpi ima kasqa hinachu. Hinaspa versículo treinta-pi pagano Roma atacasqa kachkan Genserica, paymi lamar qhichwa guerranta qallarisqa Chittimanta, mayqenchus kunan p'unchawpi Cartago sutiyoq reqsisqa kachkan. Kay guerrapas pagano Romapa contranqa qawachisqa karqa Apocalipsis libropi qanchis trompetakunamanta iskay kaq trompeta hina. Chay ñawpaq tawa trompeta atiyinkunaqa Roma Occidentalta tukukuymán chayaraqanku 476 watakama. Chay ñawpaq tawa trompetakunamanta, iskay kaq trompetaqa, mayqenchus Chittimpa barcokuna kanku, aswan sinch'i karqa, imaraykuchus Genseric lamar qochakunapa hawan kamachiyta hap'irqa, hinaspa Imperiopa qollqenqa chaqisqa tukurqa.

Quitim lanchakunawan uyarisqa, llakisqaña kutimun hinaspa ch'uya rimanakuypaq phiñasqayuq kanan. Kayqa hunt'asqa karqa 538 watapi papakay atiyiniyuq kayman pusasqa historiapi, Diospa Siminpa contran maqanakuywan. Chaymanta qhipamanqa kutimun hinaspa “ch'uya rimanakuyta saqiikunawan yuyaychasqayuq” kanan. Chay tinkuy pagano Romawan papal Romaq chawpinpiqa 533 watapi Justinianopa kamachikuywan hunt'asqa karqa. Qatiqninpi, chay huk kimsa chunka hukniyuq versículopi, imaynatas pagano Roma “llakisqa” karqa, chaytaq qatiqninpi willakun. 2 Tesalonicensespi, Pablo yachachin pagano Romaqa 538 watapi papakay kamachiyta jap'inanmanta “hark'arqa” nispa. Lamar qochakunamanta hamuq maqanakuywan llakisqasqa kaspam, mayqinchus qhapaq suyupa qullqinpara kawsayninta thuñichin, chaymantaqa ch'uya

rimanakuytaq phiñasqayumi, hinaspa rimanakuyta saqiqkunawan yuyaychasqayumi. Qatiqnin versículokunapiqa, “armas” nisqakuna, mayqinchus 496 watapi Clovis papakayman qusqa atiyta rikuchin, hatarimun hinaspa kallpayoq santwariota qhellichan, mayqinchus historiapi Roma llaqtata rikuchirqa; chaymanta pagano Romaqa paganismopa religionninta (sapa p’unchayta) kamachikuy suyumanta hurqunqa, Catholicismo-wan rantinqa, hinaspataq 538 watapi papakayta tiyanaman churanku.

Papadokuna munaynin 538 watapi kallpachasqa kaptinmi, iskay rikuy willakuyninta qusqa, hukta profétikta, hinaspa hukta historiapi rikuy willakuyninta, chaymi ñawpaq qhawasqanchik versículokunapi rikuchisqa kachkan. 538 wataqa 31 a.C. watapiwan Actium maqanakuywanmi rikch’achisqa kachkan. Daniel qhelqap pusaq kaq t’aqapi, isqun kaq versículopi, Roma paganaqa kay pachap tiyananta jap’inanpaq kimsa geografiapi hark’akuna atipasqa kanan karqa. Ñawpaq kaqqa karqa Siria inti lloqsimuyti; chaymantataq Judá hinaspa Jerusalén; hinaspa qhipata Egipto, Actium maqanakuyti. Roma papal nisqapas kimsa waqra qichusqa kananmi karqa; chay kimsa kaqmanta kimsakaqqa Gothokuna karqanku, paykunataq 538 watapi Roma llaqtamanta qarqosqa karqanku. Roma pagana hinaspa Roma papal nisqaqa iskay testigokunatan qunku, chaywanmi Actium maqanakuy 538 wataman tupachisqa kasqanta reqsichin, hinaspa 538 wataqa EE. UU. suyupi Domingo kamachikuyta rikuchin, maypichus kunan pacha Roma ancha aswan hatun kamachiq hina munayninwan kamachin, prueba p’unchay tukukunankama.

Ñam qichisqanchik huk qhawayllata versículokuna iskay chunka qanchisniyoqmanta kimsa chunka hukniyoqkama.

Qatiq artículo-piqa, kay versokunamanmi yuyaychaspayku, chay pasajeta versokuna chunka hukniyoqmanta chunka pichqayukama historiankuwan tupachiy llamkayta qallarisunchik.